

dute beren epaia: 1. Manuel Matxain; 2. Jesús Lete; 3. Martin Oreja eta 4. Guillermo Albizu.

Besterik gabe, oi dan otoitzarekin bukatu da biltzarra.

Euskaltzainburua

MANUEL LEKUONA

Idazkaria

JUAN SAN MARTIN

1968 - IV - 26

Donostian, Gipuzkoako Diputazioan, 1968-ko apirillaren 26-an, goizeko amarterdian.

Bildu dira: M. Lekuona buru, J. Haritschelhar buru-ordezko, López-Mendizabal euskaltzain ohorezkoa, Irigoyen, Labayen, Lafitte, Larzabal eta Villasante euskaltzaiñak; Altuna, Bastarrika, Beobide, Berrojalbiz, Berrondo, Etxaniz, Etxeberria (Patxi), Fernandez Setien, Garmendia, Goikoetxea (Iñaki), Lekuona (Juan M.^a), Lizundia, Olaizola, Oñatibia, Oregi, Santamaria, Sarasola, Valverde, Zatarain eta Zugasti euskaltzain laguntzailleak, San Martin idazkari dala.

Irigaray eta Satrustegi jaunak ezin etorria adierazi dute.

Oi dan otoitzarekin asi da biltzarra.

Epailleko biltzarreko agiria ontzat artu da.

Formosa'tik etorri berri dan Patxi Etxeberria Euskaltzaindi-koari, aspaldiko partez biltzar onetara etorri denez, euskaltzainbu-ruak ongi-etorria eman dio guztion izenean.

Euskaltzainburuak gure illen berri beltza eman du: Juan Miguel Seminario Rojas euskaltzaiña Bera'n il da, eta Toribio Etxebarria euskaltzain laguntzaillea Caracas'en. Baita ere euskaltzale ta euskal idazle zan Manuel Ortuzar apaiz jauna ere. Goian beude.

Xabier Gereño'ren gutun baten berri eman da, bere etorri eziña adieraziz eta Edukazio eta Zientziako ministru berria ipiñi du-tenez, lehenagoko bilinguismo eskaria berriztatu bear litzakeala esa-

naz. Era berean, beste ohar bat bialdu du Irigaray jaun euskaltzaiñak. Asmo ura berritzea ontzat artu da.

Irigoyen-ek dio bera eta Berrojalbiz Madrillen izan dirala «Enseñanza Primaria»-ko buruzagiarekin «Colegio Resurrección María de Azkue» dala-ta. Geroztik telegrama bat artu dute esanik legalizazioa zearo egitea erabaki dutela. Ortara *Boletín Oficial del Estado*-an agertuko da, oraiñarte agertu gabe baitzegoen, eta eskolaridade liburu berriak eman al izango dira.

Oñatiko biltzarrerako txosten berezi bat gertatzea komeni dala esan da, euskera eskoletan eta euskal ikastolak, gaurko legeen pean. Txosten au gertatzeko gizonik prestuena Santamaria litzakeala esan da.

Erkiaga jaun diruzaiñak eman dituan argitasunen berri eman da. 1967 abenduko eta 1968 ilbeltza-epailleko gorabeherak: Bilboko diru-etxeetan egoana: 93.611,15; geitua 23.847,24; urritua 55.202,32; dagoana 62.256,07 peseta. Eta Donostia'ko diru-etxeetan: 276.908, 22; geitua 56.623,48; urritua 49.032,—; dagoana 284.499,70 peseta. Degun diru guztia: 346.755,77 peseta. Eta ondorean jartzen dira diru gora-beren zeaztasunak.

Lau Diputazioeri egingo zaien diru-eskari orria irakurri da. Diru eskari au urre-eztaietan izango ditugun gastuentzat izango da: biltzarrak, orri bereziak, liburu argitalpenak eta abar.

Naparrak azaroa autatu dute Iruñean biltzartzeko, eta arabararak uztailla. Mugazandikoak lehendik autatua zuten urrilla.

Aurten urre-eztaiak diralako izendatu diran bezala, idazkariak dio, urtero berriztu bear dirala probintzietako batzordeak, Euskaltzaindiak probintzia guztietan bere itzalaren indarra izan dedin eta lanak obeto eramateko.

Lizundia'k dionez, azaroko illean, lehendik autatua zanez, Durangon izango dala euskal liburu eta diskoen feria, ta ura aintzat arturik an biltzea komeni dala. Besterik ezean il baten bi aldiz biltzartu eziñik ez dala esan da. Ta, bestalde, Lizundia'k, Migel Anjel Astiz'ek esan ziona adierazten du: abenduaren lehen partean biltzeko ere egun onak dirala Naparroan, abenduaren 3-a San Franzisko

Jabier'koaren eguna danez, beraz euskerarena, momentu egokia izan daitekealako. Dana dala, naparrerri adieraztea pentsatu da.

Lizundia beraren eskariz, urre-eztaiak antolatzeko izendatua zan batzordearen urrengo batzarra Oñati bertan egitea pentsatu da, an erriko alkatearekin mintzatzeko.

Garagarrillaren 28, 29 eta 30'ean, «Gerediaga» alkarteak eraturik, euskal idazleen biltzar bat izango da Ermua'n (Bizkaia), euskal idazleeri dagozkion zenbait gauza aztertzeko eta baita ere literatura euskeraren batasunari buruz idazleen iritziak aztertzeko, Euskaltzaindiari bere lanean lagundu al izateko. Oso pozik entzun da. Eta idazle bakoitzaren iritzia librea izan dedin, biltzar oietan Euskaltzaindia ez naastatzea obe dela esan da. Baiña, Euskaltzaindiak naiko luke «Gerediaga» alkartearen txosten bat bertako aburuak jasoaz, edo Euskaltzaindiko literatura-alkartasunerako izendatua dan batzorde teknikokoak zelatari bezala bertara joan al izatea.

Idazkariak irakurri du literatura batasunerako izendatua dan batzordearen txostena: Donostian bildu ziran apirilaren 10-ean. Bileran orretan batasunerako oñarriak mugatu ziran: a) batasuna literario utsa izango zala, erri literatura errespetatuaz; b) ortografia; d) oñarrizko iztegi bat 1.000 edo 1.500 itz bearrezkoonak; e) aditza, idazleak duan edo aal duan gramatika forman, baiña gramatika formak naastu gabe; f) itz teknikoak zelan autatu eta zer grafiatan idatzi; g) lana aurrera eramateko, batzordekoak alkarrengandik sakabanatuak daudenez, enkueta bidez egin, ta ortako, asteko, *Euskal Idazkaritza* ren *Baiona'ko Biltzarraren Erabakiak* (1964) oñarriritzat artu (Mixelena gelditu zan an aipatu ez ziran zenbait gauza berak gertatzeko); h) erabakiak artuala, batzordeko guztiak bat datoztenean, aldizkariren baten bidez jendeari eta batez ere euskal idazleeri aditzera eman; i) literaturaren batasuna danez, ta ez gaiñerako euskerarena, batasunerako iritziak jatorrizko euskal idazleeneri begiratu zaio, gaurko erri izkuntza biziak aintzat arturik; j) Artzen diran erabakiak artzen dirala, gero, euskal aldizkariari dei bat egin erabagien oñarriak bete al izateko bakoitzak lanen zuzentzaille bat izan dezan; k) beti izango da kontuan batasunerako norma oiek estuegiak ez izatea, bein baiño geiagotan bi edo iru era emango dira, denboraren

gardunez zuzenketak egiteko; ta, baita ere denboraren buruan, pre-miak bearturik, punturen batzuek aldatu bearra izango dala. Auek dira laburki artu ziran erabakiak.

Idazkariak eskatu du batzorde teknikoak buru bat bear duela (lehenago ez zala zeatz erabagi ta) eta Mitxelena dala ortarako gi-zonik prestuena. Ontzat artu da.

Urre-etzaietan Euskaltzaindiaren izenean argitaratzekotan dau-den liburuen berri eman da: *La Gran Enclopedia Vasca*k egun batzuek barru argitaratuko du Azkue'ren *Cancionero popular vasco* len-dabiziko tomoa, eta, bear bada urte onen barnean *Morfología Vasca* ere. Oiez gaiñera, *Latsibi* argitaratzeko asmoa du, erderazko itzul-penarekin. Zarauz'ko Itxaropenak, «Kuliska Sorta»n argitaratuko du, aurtengo udaran, Azkue'ren ipui sorta bat, idazkariak *Euskalerrriaren Yakinza*'tik autatuak.

S. Altube'ren lanak, Fernando Mendizabal'en gramatika euske-razkoa eta Etxenagusia'ren euskal literaturaren lorategiak ere argi-taratzea merezi dutela esan da, nork argitaratu balego.

Lizundia'k eman du bere mandataritzaren berria: Mitxelena'ren *Azkue'en iztegiaren iturriak* lana Lekeitioko udaletxean dago, baiña Diputazioak edo «Junta de Cultura de Vizcaya»k argitaratu dezake. Egin bedi eskabidea lenbailen argitaratu dedin.

Mitxelenak esku artean daraman Azkue'ren iztegi berritzea, oso aurreratua dijoanez, ura argitaratzeko, nun eta zelan, denboraz ger-tatu aal izateko batzorde bat izendatzea pentsatu da. Auek izendatu dira batzordeko: Oñatibia, Oregi eta Valverde jaunak.

Oñatibia'k, irakasleentzako agiriak autatze batzordearen izenean, euskera irakasteko maixuen karnetaren berri eman du; eta euskal alfabetatze maixuena R. Arregi datorrenerako uzten duala. Baldin-tza guziak idazkiz presentatuko dituzte.

Berrondo jaunak Santamaria jauna izendatzen du aurkezlaritza-ko: Ikastolak gaurko legeen aurrean.

«Lizardi» poesia sarira iru lan presentatu dira, eta maiburuko ziran Arrue, Goikoetxea (I.) eta San Martin'ek, goimaillako lanik ez zalako, desierto uztea erabaki dute, eta aurtengo dirua datorren ur-tekoaren geigarri jartzea erabaki da.

Saiakera sari bat jartzea komeni dala esan da, gaurko literatura geroago ta geiago ta gorago dijoalako.

Aditzera eman da uztailaren 20-an bukatzen dala *Txomin Agirre* nobela sarirako epea. Aurtendik, presentatuko diran nobelentzat ez da izango luzelabur neurririk. Eta saria, beti bezala, 10.000 peseta izango da.

Zatarain jaunak zabalkunde zientifikuendako saria jartzea eskatzen du. Sari ori jartzeko, berak ematen ditu 5.000 peseta. Gaiñerako eskaria «Caja Laboral Popular»ari edo eskatzea pentsatu da.

*La Gran Enciclopedia Vasca*k agertu duela euskal izendegia, eta lana osatuaz joateko, an daudenez gaiñera iñork beste izenik badu geigarritzat bialdu.

Oñatiko biltzar nagusira Katalan Istudioen alkarteari eta Gallego Akademiakoeri edo dei egitea erabagi da, urrengo urterako Espainiako izkuntzen «Symposium»a gertatzeko bide bat egiteko, ia guztion alkartasunean zerbait lortu al izaten dan gure izkuntzen alde.

Beste gabe, oi dan otoitzarekin bukatu da biltzarra.

Euskaltzainburua

MANUEL LEKUONA

Idazkaria

JUAN SAN MARTIN

1968 - V - 31

Donostian, Gipuzkoako Diputazioan, 1968-ko maietzaren 31-an, goizeko amar t'erdietan.

Bildu dira: M. Lekuona buru, J. Haritschelhar buru-ordezko, Damaso Intza'koa, Labayen, Lafitte, Larzabal, Satrustegi, Villasante eta Zabala euskaltzain jaunak. Altuna, Amuriza, Arregi (Pakita), Baztarrika, Beobide, Berrojalbiz, Berrondo, Etxaniz, Fernandez Setien, Garmendia (Jon), Goikoetxea'tar Iñaki, Goikoetxea Maiza (Joan), Lete, Lizundia, Olaizola, Oleaga, Oñatibia, Oregi, Sarasola, Zatarain eta Zugasti euskaltzain laguntzaille jaunak, San Martin idazkari dala.

Irigaray, Irigoyen eta Santamaria jaunak ezin etorria adierazi dute.